

Skabelsesnåden – en skitse

af Stig G. Rasmussen

Hvor er dine værker mange, Herre! Du har skabt dem alle med visdom, jorden er fuld af dit skaberværk ... alle har det håb til dig, at du giver dem føde i rette tid; du giver dem og de samler op, du åbner din hånd, og de mættes med gode gaver; du skjuler dit ansigt, og de forfærdes, du tager din ånd bort, og de dør og bliver til jord igen; du sender din ånd, og der skabes liv, du gør jorden ny. (Salme 104,24, 27-30).

Med salme 104's klangfulde lovsang til Gud som magten, der både skaber og opretholder livets mirakel på denne klode, og som giver det værende magten til at være til, deri bliver vi også stillet overfor en uundværlig forståelseshorisont for evangeliet. Og dermed for den kristne livstydning. Omend det er en ordnende læsning af tilværelsens komplekse grundprocesser, kaldet skabelsestanken eller -synet, som ikke er forbeholdt den kristne forkyndelse alene, men som vi et langt stykke har tilfælles med den jødedom, som netop salme 104 er udsprunget af.

I de historiske kirkelige bekendelser (Nicaenum og Apostolicum), møder vi denne forudsætning i 1.artikel om Gud som skaberen af både den synlige og usynlige verden. Rimelig kortfattet kan man synes, men da begge bekendelser er udsprunget af en situation, hvor sprængstoffet lå i formuleringen af den 2.artikel (det kristologiske problem), så kan det måske forklare ordknapheden i 1.artikel. samt at dens indhold i øvrigt ansås for uproblematisk for alle involverede parter.

Det er imidlertid en situation, der radikalt har ændret sig med den moderne, irreligiøse tænknings sejrsgang i vores kulturkreds. Her er der opstået et presserende behov for at genopdage og nyformulere skabessynets indsigter og dermed få fat i nogle af de store, gennemgående betydningsstrukturer i det bibelske univers. Man kan tale om en ny nødvendighed af at få kommenteret på 1.trosartikel og samtidig få påpeget skabelsestanken og dens undertemaer som fælles gods både i Det gamle testamente (GT) og i evangelierne. Det følgende skal ses som en skitse til en sådan kommentar.

Lad os da vende tilbage til Salme 104. Det første vi i Salme 104 bemærker er universaliteten i Guds skaben. ”Du har skabt dem alle” og ”alle har det håb til dig”. Helt uanset placering i fødekæder og lokaliteter i den for forfatteren kendte verden. Det er iøjnefaldende, når man tager i betragtning, at GT ellers er båret af en udtalt partikularisme. Ikke mindst i talen om Israels/folkets enestående status som ejendomsfolk, pagtsfolket og det udvalgte folk. Den vinkel bliver sat til side af dette ”alle”, som viser et aspekt af Guds virke og magt, der går ud over det partikulære. Eller måske snarere i GT lever side om side med det. I hvert fald møder vi her et træk ved talen om skabelsen, som vi skal have med os videre.

Samtidig kan vi konstatere, at Salme 104's tale om Åndens konstante virksomhed i opretholdelsen af det skabte liv, er et ekko af den første skabelsesberetning i 1.Mosebog 1,1. Også her er Ånden udfarende, den egentlige agent i den proces, der baner vejen for menneskets fremtræden på scenen. På én gang indfældet i skaberværket, der udgør de krævede forudsætninger for menneskets livsmuligheder, og samtidig angives der også noget særligt ved dette nye levevæsen. Det gives nemlig den særlige bestemmelse, at det skal leve "i Guds billede". Altså som en lignelse på Gud i barmhjertighed og gavmildhed. For derved også at kunne bidrage til skaberværkets opretholdelse. Som Guds medarbejder. Det er så at sige den på forhånd, Gudgivne mening med menneskelivet.

Det her angivne universelle træk ved skabelsen og opretholdelsen kan også komme til udtryk, når den anskues ud fra enkeltmenneskets perspektiv. Sådan som Luther så markant gør det, netop i sin kommentar til trosbekendelsens 1. artikel i Lille Katekismus, hvor han går direkte fra dette "alle" til "mig". "Jeg tror at Gud har skabt mig OG alle andre skabninger etc.", lyder det med basunklang. Igen understreges skabelsen som nutid, noget fortløbende, der derfor også inddrager lille mig, hvis liv og livsmuligheder også afhænger af, at Gud hele tiden – gennem mine egne og andres handlinger skaber min materielle og sociale omverden, samt skærmer mig, beskytter mig og sender mig hjælp og styrke til at bære det, der skal bæres.

Ja det kan, set fra Luthers vinkel, tage sig ud, som om mit og alle andres liv er lunser af lys, lyd, farver og fylde, der er skåret ud af intetheden og givet til mig/os for intet. Netop Luthers tale om at Gud skærmer og beskytter mig mod det onde åbner samtidig op for erkendelsen af livets truethed og skrøbelighed. At det også har en mørkeside. Derfor taksigelsen for at Skaberens i sin handlende Ånd er helt tæt på mig og min lille verden, for uden den nærhed ville destruktions og intetheden få magten. "Du sender din ånd..."

Såvidt Luther i denne omgang. Men nu omtaltes jo her destruktions og dermed den åbne flanke mod intetheden, som livet synes at have som følgesvend. Hvor kommer alt det nu fra? Ja, der synes her at gøre sig noget gådefuldt og i hvert fald uforklaret gældende. Det tætteste vi kommer en forklaring i de bibelske nøgletekster, er nok i de såkaldte urfortællinger fra 1.Mosebog. Især de tre om 1) Syndefaldet, 2) om brødrene Kain og Abel og endelig 3) om Babelstårnet.

Heraf fremgår det, at det åbenbart ikke er så enkelt at få mennesket til at indtage sin tiltænkte rolle i skaberværket. At acceptere de givne vilkår og grænser, der følger med livets gave. Ja, vi hører i Syndefalds-fortællingen, at der endda gør sig en hidtil ukendt, tredje røst gældende, der søger at drive mennesket væk fra Gud. Denne oprørstrang besvarer Gud overvejende ved defensive foranstaltninger, og hvor den trang ender kan ingen strengt taget vide. Ud over at Det ny testamente (NT) sidenhen kommer frem til, at denne "den gamle Adams" verden går mod sin ende. Selvom intet menneske kender dagen og timen.

Der er altså en underliggende konflikt mellem Gud og hans nyeste skabning. En konflikt hvis overvindelse faktisk kan ses som hovedtemaet igennem hele det bibelske univers. At der så også kan og bør peges på, at der er sprækker og risikozoner i naturens verden og kræfter, at f.eks. vulkaner, jordskælv, klimaændringer og dødelige epidemier er en del af pakken, må så noteres. Det gøres imidlertid ikke i sig selv til tema i skrifterne. Men det hører med. Er en del af denne åbne flanke mod intetheden, som skaberværket også frembyder.

Ikke at det spiller nogen stor rolle i Salme 104. Her er det udgangspunktet – som Gud siger det i omkvædet til skabelseshymnen i 1.Mosebog 1 – at det skabte er godt. Det er derfor livet som gave og den gaves storhed og overflod i variation og udtryksmåder, der her lovsynges og takkes for.

Den eneste forhindring der antydes kommer ud af Gud selv, der har sin frihed til at trække sin ånd tilbage fra skaberværket. ”Skjule sit ansigt”, som det hedder, hvorved sammenbruddet truer. Men det er ikke den udgang salmen forventer. Den sætter sin lid, at Gud vil handle og holde oppe ud af sin barmhjertigheds skabervilje.

Såvidt fremstår grundelementerne i GT's skabelsestekster og i det skabelsessyn, de sender videre til menighederne. Båret af den hovedpointe, at Gud ikke ER verden eller dens bestanddele, men virker ude fra IND I og MED sin verden. Og dermed også er at finde i den. For den, der SER.

SKABELSESTANKENS KONSEKVENSER

Vi skal i det følgende se på, hvad skabelsestanken og dermed 1.trosartikel både im- og eksplicit må føre med sig af indsigter og positioner i forhold til vores liv og handlen i verden. Som sagt ligger den opfattelse klart fra starten, at skabelsen og dermed livet på denne blå-grønne klode må ses som både godt, som en gave. Også selvom det er en gave, som både det enkelte menneske og arten har fået til låns. Det betyder igen, at livet grundlæggende ikke er mit/vores, men tilhører Skaberen og på Hans bud også min næste. Jeg har fået det for at leve det, så længe jeg bæres oppe i det, og det er endda en bunden opgave. Ikke noget med at smide gaven og opgaven fra mig i utide. Lad være sagt, at dette står i modsætning til en udbredt forståelse i de moderne vestlige kulturer, hvor de herskende ideologier netop har fået mennesker til at mene, at deres liv faktisk er deres private ejendom.

Hermed har vi allerede fået forskellen på skabelsessynet på livet og så den moderne, filosofiske tilgang trukket op. Båret som den et langt stykke af vejen er det af den erkendelsesteoretiske idealisme, der ser verden alene som mentale eller sociale konstruktioner. Verden, der i sig selv blot udgør et tilfældigt og ustruktureret kaos, der af samme grund kendetegnes ved en ubegrænset plasticitet/formbarhed.

Det ligger i dens karakter af dødt (bevidstløst cf Descartes) stof, der står til det bevidste menneskes ubegrænsede og formende/strukturerende disposition. Tænkningen bygger på ideen om eksistensen af et absolut 0-punkt, den rene begyndelse. Skal man kort beskrive det tilhørende moderne, vestlige menneskesyn, så understreger det menneskets iboende godhed og uskyld samt skabende evner. Det anses for en ubetvivlelig kendsgerning, at mennesket ud fra sine egne tilskyndelser er i stand til at begribe sig selv og sin verden, kritisk at spørge bag ved den og at videreudvikle den. Det tros dermed også, at mennesket er i stand til at kunne gennemskue konsekvenserne af sine handlinger og dermed komme i kontrol med sit (og dermed andres) liv.

Dette aksiom har selvfølgelig også præget de moderne industrisamfunds forhold til deres naturbasis. Idet naturen ofte – og til tider med god grund – dels er anskuet som en trussel, der skal underlægges den menneskelige vilje/regulering, og samtidig dels stå til det handlende menneskes uindskrænkede rådighed. Både for enkeltpersoner og især for industriherrer, teknologer og politikere, der kan ændre på, flytte rundt på, grave op af, hælde affald ud over (fortsæt selv) den verden, der er reduceret til vor ”omverden”.

Derfor opstår den dominerende ide i de moderne kulturer, at alt er ekstremt foranderligt, foreløbigt og hurtigt erstatteligt. Dvs. vi kan altid begynde forfra og hver ny generation kan bilde sig ind, at den er den første i verdenshistorien. Står ved et 0-punkt. Når det er værd at gøre opmærksom på denne tæknings dominans, så er det jo fordi den så tydeligt står i modsætning til skabelsessynet.

For her gælder tværtimod, hvad gamle professor Sløk i en radiosamtale for mange år siden fik sagt – citeret efter hukommelsen. Nemlig at vi mennesker hele tiden spørger efter begyndelsen. Men vi kommer aldrig tilbage til begyndelsen. For vi er aldrig uden forudsætninger.

Vi kan også sige, at vi har livet på nogle vilkår, vi ikke selv er mestre for, men som vi må leve med. Gudgivne rammer som ytrer sig både fysiologisk-genetisk og som social-etiske rammer og forpligtetheder. For først er altid ifølge denne tydning: Gud. Mens vi – i forhold til Guds handlinger – altid står i bagklogskabens og modtagerens position.

Igen kan det måske virke som et fremmedsprog i en kultur, hvor man i 200 år har fremhævet vor omverden som rene objekter. Derfor bliver også den menneskelige bevidsthed, udtrykt i valget (mit/vort valg), set som mit livs dynamiske og formende kraft. For gennem mine valg bliver jeg ”mig”, udtrykker og skaber ”mig selv” (virkelig selfmade!). F.eks i mine frie valg af kønsidentitet, ”værdier”, boligstil, forretningsmetoder m.m.

Men hvor langt holder den tænkning? For overser denne kulturelle fordom om valgets afgørende betydning ikke det, vi med den afdøde tyske filosof, Odo Marquard, kan kalde vore ”ikke-valg”? Han taler også om vore ”skæbnemæssige tilfældigheder”, som er alt det, der ikke er undergivet hverken min eller din kontrol/valg.

Helt fundamentalt, er der jo ingen af os, der har bestemt, at vi vil fødes. Ej heller at vi foruden ranglen også fik dødeligheden med i vuggen. Vi bestemte heller ikke i hvilken tidsalder, i hvilken kultur, i hvilket sprogområde, vi så dagens lys. Eller med hvilke fysiologiske, mentale eller intellektuelle dispositioner, vi var udstyret. Alt sammen unægteligt forhold, der er med til at sætte vore rammer og muligheder i livet, og som i et eller andet omfang kan blive ret så skæbnebestemmende. Forudsætninger vi i hvert fald må prøve at få det bedste ud af, både i vore valg – og også til trods for vore forspildte (eller blokerede) valgmuligheder – livet igennem. Hvortil så kommer de mennesker, der omgiver os på de givne tidspunkter, og som vi også i den grad er afhængige af og udleveret på godt og ondt til. Det Løgstrup kalder interdependensen.

Uden at tale for en kristen skabelsestanke kommer Marquard således ind i det samme erkendelsesrum, hvor der netop kan tales om de fælles og universelle vilkår. Men dertil kan vi så føje, at skabelsestanken ikke standser der. For også på anden vis gør den opmærksom på fælles rammer.

Sært nok er det i den anden af urfortællingerne, den om Kain og Abel, vi mest markant møder disse fælles forudsætninger. For overordnet set handler den jo om det første mord – vel som en konsekvens af Faldet – og – igen – den tilsidesættelse af Guds rammesætning, Kains handling udgør. For før mordet hører han jo Guds hvisken i sind og tanke om, at han skal lade sin bror være og styre synden, der står klar til at kaste sig over ham ved døren. Men Kain finder – som den første – adskillige ”gode” undskyldninger for at følge sit eget hoved og egne impulser frem for Guds/ Åndens indgivelse. Men det stopper ikke der, for Gud spørger efter mordet til hans bror. En spørger Kain affærdiger med ordene om, at han vel ikke skal være ansvarlig for sin bror. Hvad han så får at vide, at det er han i den grad. Ansvars fordring kan han ikke krænke af sig. Og så følger dommen, klagen og dommens mildning efter urfortællingernes skema.

Hvad møder vi her? Vi møder Loven. Guds rammesættende lov for menneskelivet, der sætter enhver af os ind i et forpligtende forhold til vor næste. Her præsenteret som ”loven, skrevet i hjerterne” til forskel fra den senere kortversion på stentavler. Og den lov bor i alle hjerter, ja giver sig ud fra livet selv og de opgaver, der følger med livets gave. Det liv som altid er samliv. Man kan udvikle denne tale om ”loven i hjerterne” og angive dens centrale temaer som den konstante tilskyndelse til tillid, barmhjertighed og oprigtighed, og i stedet for om loven tale om ”suveræne livsytringer”. Det er dem, vi her taler om, vore forudgivne tilskyndelser, som er en uafrystelig del af vores skabthed. Af vores status som Guds skabninger.

MEN vi oplever også, hvordan Kain/mennesket hele tiden forsøger at smyge disse tilskyndelser og fordringer af sig, med talrige ideologiske, personligt forfængelige eller religiøse undskyldninger (jfr. Præsten og levitten i ”den barmhjertige samaritaner”). For en anden stemme hvisker også i os, destruktionens stemme, der kan få stor magt i

menneskers og hele samfunds liv. Men tilskyndelsen til at vise og give tillid, til barmhjertighedens og omsorgens gerninger og til at forkaste løgnens tilskyndelser, den er der altid. Især i den nære hverdag, hvor de fleste af os er og færdes.

Vi står altså igen over for urfortællingernes pegen på Skaberens universelle fingeraftryk på mennesket. Den moralske sans kunne vi også kalde den. Sansen for at tage vare. På de andre og livet som sådan. Som Gud hele tiden skubber til os i og hvisker til os om, og derved holder den stadige skabelse i gang. Eller hjælper med at få den i gang igen, hver gang vi eller naturens kræfter har truet med at lægge livet øde. Loven i hjerterne og på stentavler er således en del af skabelsens orden og hører dermed som udgangspunkt under 1.trosartikel og er en af livets givne forudsætninger, der danner grund under vores verden. Er den scene, menneskers tragikomiske opsætninger, som vi tilsammen kalder verdenshistorien, kan spilles på. Men samtidig bliver det også klart, at med urfortællingerne følger også talen om konsekvens.

Den følger allerede i halen på selve syndefaldsfortællingen, som sætter døden som vores grænse. Og også i de to følgende urfortællinger. For selvfølgelig har loven konsekvenser. Ellers ville den jo bare være en tom magtdemonstration. Og det er den virkelig ikke, dertil er dens karakter af værn for skaberværket for vigtig. Så vore handlinger (eller forsømmelige udeladelseshandlinger) overfor næsten er således både en læggen afstand til Gud og til vore sociale omgivelser. Og den slags får forskellige konsekvenser for alle involverede. Relationer skades eller nedbrydes og vrede, uvilje, udelukkelse m.m. følger med, og alene tilgivelse kan bringe forholdet tilbage på fode. Både Guds og de andres. Uden den breder tomheden sig, den tomhed som hævn og brutalitet alt for tit sættes til at udfylde.

Så der tegner sig et billede af livet under loven, som både udsat og samtidig beskyttet. Det ene følger det andet. Om ikke andet så dog ud fra den ide om retfærdighed, som vor moralske sans også fremkalder. "Noget for noget" er lovens logik. Både som et afvejningens princip i vore grundlæggende relationer, der sætter kompromis'ets konstante nødvendighed, når ego'erne mødes og skal afstemmes. Også selvom det betyder, at uret og overgreb i vore sociale relationer må håndteres. Og det samme gælder i forholdet til Gud. Også han må forsones og afæskes tilgivelse.

Hos jøderne sker det ved ved bønner og ofre, som de iscenesætter det ved Forsoningsfesten som en årlig, kollektiv-kultisk sonehandling. For sådan er faldets verden fuld af konflikter og modsigelser. Som alle kulturer har deres kultiske og sociale normer for at tematisere og reparere på. I al den diversitet som stammeområder og højkulturer årtusind efter årtusind frembyder, og som i GT finder sin forklaring i fortællingen om Babelstårnet. Igen er udgangspunktet (en del af) menneskehedens grænseløse ambition. Også kendt af de gamle grækere som "hybris". Man vil bygge sig op til guddommeligheden. Det er det, Gud så sætter en stopper for ved at sprede sproglig og al

mulig anden forvirring mellem menneskene. Sammen med sprogene dannes også de enkelte kulturer, hver med deres særlige kulturelle koder og sociale normer, som afløser eller modificerer hinanden gennem civilisationernes historier. Og oveni det fremstår der igen sociale subkulturer ud fra de hierarkiske ordner, som menneskelige samfund altid ender i.

Trods årtusindgamle idealer om retfærdighed glider man hele tiden tilbage til de kendte skel mellem de rige og mægtige og de fattige/ objektgjorte, og så dem – få eller mange - ind imellem. Sådan er verden svanger med konflikter og modsigelser , mange kræfter gør sig gældende, også i mennesket selv, og derfor viser livet sig gang på gang at være en balance på en knivsæg, at have den åben flanke mod intetheden, og tanken om, at det en dag må få en ende, bryder i tidens fylde frem.

Men tilbage står dog, at Gud ikke har givet op. Hvor ufatteligt det end kan forekomme. Han har ikke indtil videre ladet sit skaberværk falde i grus, men holder det oppe, taler i hjerterne, så menneskene dog gang på gang viser sig også at rumme Guds indgivelser. I al den umiddelbare venlighed, opmærksomhed, hjælpsomhed og sågar omsorg, mennesker helt spontant kan vise hinanden – især når de ikke har egne interesser og bedreværdsfølelser i klemme.

I denne ”Himmelglansen i mulde” (Grundtvig) bruger Skaberånden os alle sammen til at gå sine ærinder. Som f.eks. når Ånden gennem seksualdriften giver os børn, og deri tvinger os til at sætte et andet livsvæsens tarv over vor egen behagelighed. Ja, hele tiden kræves vi og hele tiden gøres vort liv muligt og holdes oppe, fordi Gud hele tiden sender os hjælpere og støtter. Vi kan kalde dem engle/sendebud ,selv om de godt nok ligner mennesker flest. Eller med Luther kan vi tale om ”larvae Dei”, Guds masker. Heri inkluderet markens liljer og himlens fugle, sollysets dans over fjordene, Puccinis æteriske strygere og ditto korstemmer, og ikke mindst embederne (opgaverne) som mand/hustru ,datter/søn, mor/far, bedstemor/bedstefar, ven, nabo, kollega,forbipasserende på livsvejen, alle dem, der fylder vore hverdage og gentagent fylder den Gudgivne opgave som min næste ud. Uden at de nødvendigvis tænker på, at det er det ,de gør og er. Og også ind imellem falder ud af rollen, som jeg jo selv gør det.

Men sådan arbejder Ånden konstant. I alle tider og egne. For her, i Skabelsen, taler vi om det, der forbinder os med dem, vi lever iblandt, og som gør, at vi altid som udgangspunkt skylder den anden, vi møder på vor vej, vor agtelse. Som den Guds skabning hun eller han er. Og den ret til livet og til at være mig, Gud har skænket enhver af os. Trods forskelle i fremtoning, temperament og talenter. Ja, det gælder alt levende som grundlæggende tilhører Gud. Som sagt er alt det her noget, man i forskellige kulturer har sat ord på, og som man rigtig mange steder har gjort sig tanker og visdomsskrifter om. Hvordan vi – eller i det mindste dem der er lige som os – bør omgå hinanden. Samtidig med at man i stort set alle kulturer har været klar over, at verden og livet ikke er

menneskets eget værk, men har et eller andet guddommeligt udspring. (Lige bortset fra det sidste 200 års europæiske tænkning, hvor ophavet er gjort aldeles anonymt og dybest set kaotisk.)

Men grundlæggende må vi samtidig erkende, at det med den stadige skabelse også må ses som noget indirekte og næsten ordløst og derfor beror på en tydning ("skønt ingen skabning ved dit navn, har du al verden i din favn" cf DDS 17, v.2). Simplethen fordi Skaberen jo skjuler sig bag sit værk, sine "masker". Og derfor også – set alene gennem Skabelsen/naturen – til tider kan opleves som overmåde tvetydig. For Skabelsen er, som vi så det i Salme 104, især noget Gud/Ånden GØR. Der handles og skubbes til og rettes op på, og modsigelser og skrøbeligheder dukker gang på gang op, både i naturen og i menneskers handlinger. Og sammenbruddet truer, hvis ikke Skabermagten stadigvæk opretholder livets, herunder naturens, mange, fine balancer, der samtidig konstant er under angreb.

Men HVEM, der GØR det, hvem der trods alt handler påny, skubber til, og retter op, ja, det har mennesker haft utroligt mange navne for. Indtil der bryder noget frem i et lille folk i Den nære Orient, som i verdens øjne ingenting var. Der bryder en erkendelse, en tydning, et sprog, et billede af verden og det fælles op, som stadig blev uddybet. Ikke kun som en ren fordel i de frugtbarhedsreligiøse indslag i GT's tekster eller som visdomskilde, men tværtimod også som en tale, der lægger verdens modsigelser og konfliktfelter blot. Selv dem i det gammelisraelittiske samfund selv. Og især i Biblens urfortællinger, hvor skabelsestanken omsider af Ånden selv fik sine grundlæggende indsigter formuleret i fortælleform, men også hvor – trods skabelsens storhed – konflikten mellem Gud og menneske bliver afdækket. Og hvordan dog løse den konflikt, hvordan overvinde afstanden, bringe skaberværket tættere på Gud og dermed livets kilde?

Ja, Guds første svar gik som sagt gennem det gamle Israel og siden den eftereksilske jødedom. Først i form af den "abrahamitiske" stammereligion, derefter Sinai-åbenbaringen og den tilhørende pagt mellem Jahve og folket på Moselovens grund. Og siden gennem den profetiske tradition, som forbløffende ofte synes at have været oppositionens stemme, imod Tempel- og offerkultuen og selv magthaverne. Men profeternes forkyndelse øgede dog fornemmelsen af, at der var noget galt, og at noget nyt måtte ske og forventes. Forholdet mellem Gud og menneske var fanget ind i menneskets stadige selvhævdning og sætten sig selv først (synden). Ansporet af fordærvsmagtens stemme. Der måtte ske noget nyt, den gamle pagts rækkevidde måtte udvides voldsomt. Gud måtte igen handle og denne gang ikke bare i handling, men også i ord og tale gøre sig gældende. Ord og tale som kunne høres og skabe en tydelig relation mellem Gud og menneske. Og oveni kræver svar. Fra menneskenes børn. For at give forsoningen og freden mellem Gud og menneske et sted og en chance.

SKABELSESSYNET I JESU ORD

Da er det, at Gud lader Ordet og Ånden blive kød og tage bolig iblandt os, som det siden bliver opsamlende formuleret. Enhver, der vil høre, får den mærkelige beretning om Jesus fra Nazareth, Marias søn, som julenat tager sin begyndelse, at høre. Beretningen, der møder os i evangeliernes tale om Jesu liv og hans ord, om hans frygtelige død for menneskers hænder og hans opstandelse ved Guds herligheds kraft. I det der er den endegyldige Åbenbarings sted og samtidig leverandøren af de kriterier, hvorefter Biblens (og teologiens) øvrige skrifter skal læses og bedømmes. De skal læses – bagud og fremad – gennem Kristusbegivenheden.

Da kan vi konstatere, at også skabelsessynet er en integreret del af Jesu forkyndelse. Ganske vist bruger han kun få steder ordet, men det ligger indbygget i en lang række temaer. Ikke mindst i hans lignelser. I talen om det betroede – der jo forudsætter én, der har betroet – og i talen om skyldigheden. Det forhold, at livet og vore livsmuligheder på denne jord ses som en stor gave og forvalteropgave, som vi bestandig skylder Gud tak og taknemlighed for. Også selv om gaven netop kun er givet til låns. Det ændrer ikke ved vores opgave, som følger gaven: At vi skal behandle den efter giverens hensigt, nemlig til glæde og gavn for de andre, som skabelsens lov fortæller os. Den lov, som mennesket Jesus selv levede fra dag til dag og dermed opfyldte opgaven som Guds billedet på jord. Samtidig med at det også er det faldne menneskes jagen efter storhed, magt og kontrol, der kommer til at koste Guds søn og Ord livet.

For også Dommen, ansvarets fordring, runger gennem Jesu liv og skæbne. Men – under over alle undere: Netop med afsæt i denne herlige og dog faldne verden er det Gud i Jesus liv og historie skaber et nyt rum, som skal stå åbent for alle mennesker. Gud skaber en ny pagt og relation mellem Sig Selv og mennesker, der hvor Jesus, Guds søn og Ord til verden, lever i sit eget ord og i menneskers ord og tanker. Det rum, der skulle få navnet ”kirken” og som skal tjene som mødestedet mellem himmel og jord, den opstandne og hans folk, midt i skabelsens og faldets verden. Og tjene til forbønnen /anrøbelser for netop den verden.

Dermed er vi endt, hvor Biblens store fortælling vil have os hen. I udråbelsen af genløsningsnåden (Regin Prenter), der møder os i 2. og 3. trosartikel, og som skal udbredes til alle folkeslagene, der skal være ”mine disciple” (for det er det, en kristen er). Hvis de altså vil. For ”Kristus tvinger ingen” og her skal der vælges, for her skal man have sig selv med.

Det handler ikke bare om en fastfrosset lære/”principper”/”kristne værdier” som hos grækerne, altså den vestlige tænkning, som man så efter lyst og behov kan gøre til sine. For det er noget, der sker og skal siges os. Igen og igen. Da skal man i Jesu følge få alt, hvad hjertet kan begære. Tilgivelse for vore svigt af vor opgave og for vor tvivl (som hører faldets menneske til), og derefter skal der skænkes os en ny begyndelse. I Jesu

nærhed og favn. Og deri skal vi finde evig fred med Gud i Hans rige, Himmerigets rige, Genkomstens rige som engang skal glide frem over denne den gamle verdens ruiner. For således taler den, den kristne livstydning. Åndens forkyndelse til dig og til mig. ”Den mark ,som blev min, var altid dog Din. Min tanke til Dig jeg ophøjer.” (DDS 728 v.2)